

ARTPORTALEN

Rapportsystem för växter, djur och svampar

Handledning till validering i Artportalen för
SOF/Birdlifes Regionala Rapportkommittéer (version 1)

Inledning

Det här är en användarguide som beskriver grundläggande funktioner i valideringsverktyget i nya Artportalen. Den riktar sig i första hand till de Regionala rapportkommittéerna (Rrk) inom SOF/Birdlife, som ansvarar för validering (kvalitetsgranskning) och administration av fågelfynd och allmänna fågellokaler i Artportalen.

Grunderna i valideringen är sig likt från Rapportsystemet för fåglar (Svalan). Den bygger på validering av fågelfynd enligt de Regionala rapportmallarna, granskning av raritetsblanketter och analys av fynd för framtagande av text till årsrapporter. Gränssnittet är nytt och vissa begrepp och funktioner har ändrats, dessutom har ett antal nya möjligheter har tillkommit. Förändringarna baseras i första hand på erfarenheter och synpunkter från användarna om hur det fungerat i Svalan. I den nya samlade Artportalen är dessutom verktygen för administration och validering gemensamma för alla artgrupper.

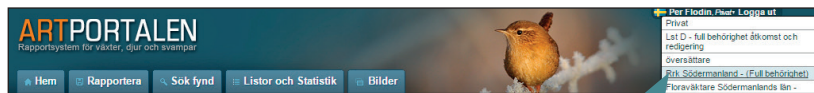
De största förändringarna gäller Rrk:s möjlighet att administrera rapportörernas fynd (observationer) och fyndplatser. Tidigare var det möjligt för Rrk att ändra i direkt i fynd, utan att rapportörerna automatiskt fick något meddelande om så skett och dessutom registrerades inte heller någon historik (logg) över vilka ändringar som gjorts i ett fynd. Det gör det nu och tack vare spårbarheten går det nu att backa tillbaka till tidigare lägen i fyndens historik. Viktigt är också att den administration som Rrk gör i Artportalen nu bygger på att inga ändringar görs i rapportörernas originalfynd, utan Rrk skapar egna separata bedömningsfynd, sammanställningsfynd eller korrektionsfynd utifrån originalfynden. De bedömnings- och sammanställningsfynd som Rrk skapar kan sedan användas av Rrk för publicering i fågelrapporten, samtidigt som originalfynden finns kvar. Den som söker i Artportalen kan välja om man vill se enskilda fynd eller bedömningar och sammanställningar, tillsammans eller var för sig. Korrektionsfynd kan Rrk skapa man gör bedömningen att originalfyndet är konstaterat felaktigt och det av något skäl inte går att nå rapportören för att be denna att göra en egen ändring. När man skapar ett korrektionsfynd blir originalfyndet underkänt och döljs för publik visning. Det blir istället det nya korrektionsfyndet som visas. Genom detta förfarande med skapandet av bedömningar och sammanslagningar får Rrk bättre möjligheter att analysera och gruppera fynd för fågelrapporten, samtidigt som den enskilde rapportören behåller kvalitets- och redigeringsansvar för sina fynd.

När det gäller lokaler (fyndplatser) kan Rrk redigera befintliga och skapa nya allmänna lokaler. Det är däremot inte längre möjligt för Rrk att ändra i enskilda rapportörers fyndplatser. Även här gäller principen att det är rapportören själv som har redigerings- och kvalitetsansvar för sina egna fyndplatser.

INLOGGNING

För att kunna använda de administrativa verktygen i Artportalen måste man logga in på sitt konto.

1. Byt roll till behörighetsrollen för Regional rapportkommitté (Rrk) eller Raritetskommitté (Rk).

2. Fliken *Administrera* visas intill fliken *Mina sidor*.

ADMINISTRERA

De funktioner som finns under Administrera och beskrivs i denna användarguide är:

- Valideringsregler
- Administrera lokaler
- Senaste veckans intressanta fynd
- Andras valideringsmeddelanden
- Behandla och bedöm fynd
- Granska blanketter

Valideringsregler (ej komplett)

Valideringsregler är funktionen där regional fyndstatus för arterna och regler för den regionala rapportmallen kan administreras. All information om regional fyndstatus och rapportmallar har kopierats över från Svalan. I dagsläget kan Rrk bara administrera fyndstatus och övergripande regler som gäller för en art, t.ex. om ett fynd ska markeras med varning, flaggas med någon information eller som intressant i rapportörernas granskaläge och i fyndlistor. Administrationen av rapportmallar är under utveckling och kommer framöver erbjuda goda möjligheter att anpassa rapportmallen med flera regler för varje art.

Administrera fyndstatus

I Administrera fyndstatus finns listan över fågelarter och raser (taxon) som noterats i Artportalen. Fyndstatus för varje art. Denna information har importerats från Svalan.

1. I *Sök och välj område* visas i utgångsläget ditt eget rapportområde. Det går även att se listan med fyndstatus för andra rapportområden.
2. I *Välj art/taxon* går det att söka fram önskad art i listan.
3. Välj i *Sidstorlek* hur många arter som ska visas per sida, 10, 25, 50 eller 75.

- De arter (taxon) som rapporterats i Artportalen från rapportområdet har en gul markering före namnet.

- När arten omfattas av automatiskt skydd visas en symbol, ett öga med en liten röd förbudsskylt. Gäller t.ex. flera rovfåglar när de rapporteras med häckningskriterium. Information om skyddsklassade arter finns på ArtDatabankens hemsida.
- I kolumnen till höger efter artnamnen visas aktuella regler för varje art/taxon.

Hantera regler och fyndstatus

För att redigera klicka på artens regel.

- I *Fyndstatus* går det att välja vilken fyndstatus som arten ska ha. Alternativen är *Ospontan*, *Mkt allmän*, *Allmän*, *Sparsam*, *Sällsynt/lokal*, *Oregelbunden*, *Mkt sällsynt (11-100)*, *Extremt sällsynt (1-10)*, *Ej noterad* och *Noterad*.
- Antal fynd* måste Rrk ange, antalet skapas inte automatiskt.
- I *Valideras av* anges vem (om någon) av Rrk eller Rk som ska göra den slutliga bedömningen av fynd som beskrivs på blankett.
- Beviskrav* talar om vad som krävs, d.v.s. vilken typ av dokumentation som måste finnas, för att ett fynd ska kunna valideras. Alternativen förutom att lämna blankt är *Foto*, *Ijud eller annan beskrivning krävs* eller *belägg/DNA*.
- Meddelandetyper* är en inställning av hur fyndet ska signaleras i rapportörernas granskaläge och i fyndlistor. Alternativen är *Information*, *Intressant*, *Varning* eller ingen meddelandetyper.
- Genom att sätta datumintervall i *Giltig från/till* kan Rrk ha flera regler för samma art beroende på när fyndet gjorts. Det blir på så sätt möjligt för Rrk att anpassa reglerna utifrån förändringar i arters bestånd och utbredning. För en art som grågås kan man t.ex. sätta varning på häckningsfynd fram till 1970, flagga den som intressant under 1970-talet och därefter kanske inte ha någon regel alls.
- För att ge information till användarna om varför regeln finns eller vad den innebär kan Rrk skriva in det i *Beskrivning*.
- Kommentar* är ett internt anteckningsfält för Rrk. Här kan Rrk göra noteringar om förslag på kommande ändringar av reglen eller liknande som inte visas utåt.

Skapa regler

Om det finns arter/taxon i listan som saknar regler eller arter där det behövs fler regler för olika tidperioder, så kan man skapa en ny regel via *Lägg till regel*, som visas till höger när markören förs över en rad.

En annan möjlighet är att kopiera en befintlig regel och lägga till denna på en annan art. En förutsättning för att det ska vara möjligt är att det inte redan finns en regel på denna art med samma eller överlappande tidsperiod. Möjligheten att kopiera och återanvända regler är användbart i de fall nya arter lagts till i artlistan. Om denna art inte observerats i det egna rapportområdet går det att kopiera en befintlig regel och klistra in. Om flera arter ska få samma nya regel går det att markera och klistra in den på flera i arter som ligger efter varandra i listan.

Exempel på kopiera regel.

Vithövdad havsörn saknar fyndstatus och regel i artlistan.

Havsörn <i>Haliaeetus albicollis</i>	Alman 1960-01-01	Ej noterad 1960-01-01
Bandhavsörn <i>Haliaeetus leucoryphus</i>	Ej noterad 1960-01-01	
Jättehavsörn <i>Haliaeetus pelagicus</i>	Osponstan 1960-01-01	
Vithövdad havsörn <i>Haliaeetus leucocapillus</i>		
Smutsgam <i>Neophron percnopterus</i>	Ej noterad 1960-01-01	

Bandhavsörn har en fyndstatus och regel som passar bra även för vithövdad havsörn. Öppna regeln för bandhavsörn, välj Kopiera regel.

Redigera regel

Bandhavsörn *Haliaeetus leucoryphus*

Fyndstatus: Antal fynd:

Valideras av: Beviskrav:

Meddelandetyper:

Giltig från: Giltig till:

Beskrivning:

Kommentar:

För markören till artnamnet vithövdad havsörn. Klicka på artnamnet för att lägga till den kopierade regeln. För att avbryta klickar man på escape-knappen (Esc).

Bandhavsörn <i>Haliaeetus leucoryphus</i>	Ej noterad 1960-01-01
Jättehavsörn <i>Haliaeetus pelagicus</i>	Osponstan 1960-01-01
Vithövdad havsörn <i>Haliaeetus leucocapillus</i>	
Smutsgam <i>Neophron percnopterus</i>	
Smutsgam, rasen <i>gingianicus</i> <i>Neophron percnopterus</i>	
Gåsgam <i>Gyps fulvus</i>	
Ormörn <i>Circus cyaneus</i>	
Brun kärrhök <i>Circus aeruginosus</i>	
Blå kärrhök <i>Circus cyaneus</i>	

Du har kopierat en regel

Ej noterad 1960-01-01

Klicka på ett eller flera artnamn i följd för att skapa en kopia av ovanstående regel.

Tryck på escape-knappen (ESC) för att avbryta.

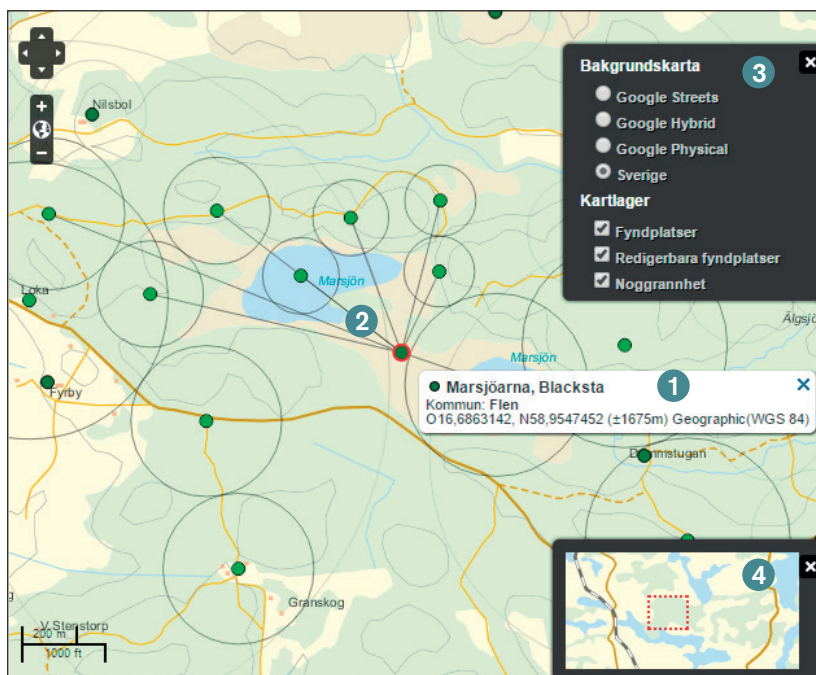
Administrera lokaler

Rrk har möjlighet att skapa och redigera allmänna lokaler inom sitt rapportområde. Funktionerna för att göra detta har utvecklats från hur det var i Svalan. Dessutom har kartmaterialet utökats och genom att använda satellitbilderna från Google-hybrid kan lokaler prickas in med hög precision. Verktöget för administration av lokaler som Rrk har tillgång till är detsamma som den enskilde användaren har tillgång till för hantering av egna fyndplatser.

De allmänna fågellokaler som Rrk kan administrera visas i kartbilden med gröna punkter. Mörkgröna punkter är så kallade huvudlokaler. De kan stå för sig själva och representera en enda lokal, men de kan även ha underordnade dellokaler kopplade till sig. Dellokaler visas som ljusgröna punkter. Som en tunn cirkel runt punkten visas den yttre gränsen för lokalens storlek. I Artportalen kallas värdet som anger lokalens storlek för Noggrannhet. Det värdet fanns inte i Svalan. Mer om noggrannhet på sid. 10.

Kartan

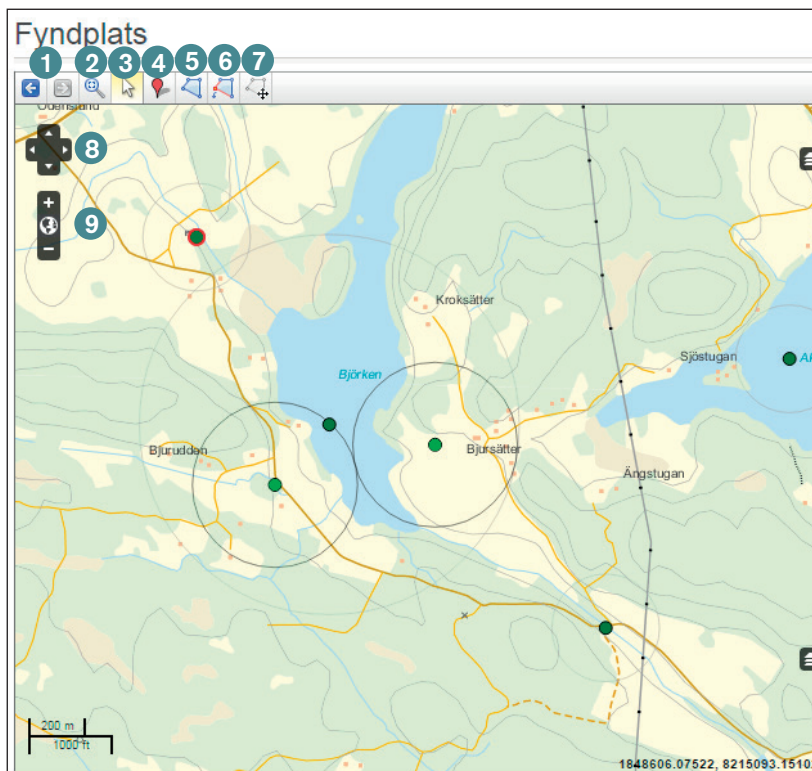
1. Vid markering av en lokal visas en inforuta som visar lokalens namn. Där finns även information om vilken kommun lokalen ligger i och lokalens koordinater och noggrannhet (storlek).
2. Om en huvudlokal markeras visas linjer till dess dellokaler och omvänt. Markeras en dellokal visas en linje till dess huvudlokal.
3. Uppe i högra kanten av kartbilden finns en meny för att växla mellan olika kartalternativ, t.ex. Google Hybrid (satellitbild) eller Sverige. I kartlager finns andra valmöjligheter, t.ex. om man vill se den yttre cirkeln som visar noggrannhet.
4. Nere till höger finns en översiktskarta där det inzoomade kartutsnittet visas med röd markering.

Kartans verktyg

Ovanför kartbilden och till vänster i kartbilden finns ett antal verktyg till funktioner i kartan. Det verktyg som är aktiverat visas med gul bakgrund.

1. *Pil*. När knappen är blå kan du stega till föregående eller följande kartbild.
2. *Förstoringsglas*. Markera en yta i kartbilden för att zooma in.
3. *Vit markörpil*. Peka och klicka på objekt (fyndplatser) för att välja dessa. Eller peka i kartbilden och håll ner vänster musknapp för att flytta hela kartbilden.
4. *Röd markör*. Peka i kartan för att markera positionen för en ny fyndplats.
5. *Polygon (skapa)*. Väljs för att rita in en polygon/yta som ny fyndplats.
6. *Polygon (ändra)*. Används för att ändra egna polygonfyndplatser. Obs! För att spara en ändrad polygon måste du klicka i kartan utanför polygonen.
7. *Flytta fyndplats*. Peka på den fyndplats du vill flytta och dra den till önskad position.
8. *Svart kors*. Flytta kartbilden.
9. *Glob med + och -*. Klicka på globen för att zooma ut fullt, alternativt +/- för att zooma stegvis.

Noggrannhet

En viktig nyhet till skillnad från Svalan är att alla lokaler i Artportalen nu har information om Noggrannhet. Noggrannhet på ett fynd i Artportalen kan läsas och användas på två sätt. Antingen ger den specifik information om hur noga koordinaterna för lokalen registrerats av en GPS. Detta kan vara aktuellt vid rapportering av t.ex. en specifik boplats eller holk. För de flesta fågellokaler används dock uppgift om noggrannhet istället för att beskriva hur "stor" lokalen är. Noggrannheten är då detsamma som radien i meter från lokalens mittpunkt och lokalens storlek utgörs av den tänkta cirkelns yta.

Eftersom information om noggrannhet saknades i Svalan har ArtDatabanken inför release av fåglar i Artportalen gjort en statistisk beräkning för att få fram ett värde på noggrannhet för alla lokaler inom varje rapportområde. Denna beräkning utgick från de allmänna superlokaler som hade tillhörande dellokaler.

De dellokaler som hade en gemensam superlokal fick ett värde på noggrannhet som byggde på att de tänkta cirkelytorna för närmast intill varandra liggande dellokalerna **B** och **C** inte kunde överlappa varandra eller om man så vill noggrannheten blev detsamma som halva avståndet mellan dellokalerna **b** och **c**.

Superlokalen **A** fick sedan ett värde för dess noggrannhet **a** där "ytan" för samtliga dellokaler rymdes. Därefter räknades ett medelvärde fram för noggrannhet inom varje rapportområde. Detta medelvärde **d** sattes på alla unika superlokaler **D** och enskilda fyndplatser.

Observera att denna uträkning är ett förslag från ArtDatabanken på noggrannhet för lokalerna som tagits fram. Rrk kan ändra uppgift om noggrannhet på lokaler om den statistiska beräkningen inte blivit riktigt bra och det är också möjligt att backa i den uträkning som gjordes inför release och sätta ett annat gemensamt utgångsvärde på noggrannhet för samtliga lokaler om Rrk så önskar.

Senaste veckans intressanta fynd

Senaste veckans intressanta fynd är ett stöd till Rrk för att kunna följa och validera fynd från det egna rapportområdet. Länken öppnar en presentation av de fynd från den senaste veckan som omfattas av den egna rapportmallen. Från detta läge kan man kontakta rapportörer direkt i Artportalen via meddelandefunktionen eller genom att skicka mejl till den e-post rapportören har på sitt konto. Vilka fynd som den enskilde Rrk-användaren ser i denna vy styrs av den behörighet som Rrk-rollen har. Observera att här visas även eventuella skyddsklassade fynd som Rrk-medlemmen har rätt att se, utan att ett aktivt val om detta behöver göras. Detta krävs vid andra presentationer av sökresultat där det förekommer skyddade fynd.

Från denna presentation kan man växla till fliken med ordinarie Sökformulär och där göra ändringar i sökningen som snabbblänken Senaste veckans intressanta fynd visar.

1. Rutor för att markera fynd för validering.

2. Symbol som visar aktuell valideringsstatus för fyndet. Om fyndet är validerat visas aktuell status i klartext samt vilken Rrk-medlem som satt denna och när det gjordes.

3. Artkolumnen visar fynden med senaste fynd först, men den går att sortera om så att fynden visas i systematisk ordning. Sorterar man om listan en gång till visas fynden i omvänd systematisk ordning. Observera att hela sidan laddas om till ursprungsläge när valideringsstatus sätts på ett fynd, vilket innebär att eventuella omsorteringar försvinner.

4. Kolumn för Fyndplats går att sortera om för att få fyndplatserna grupperade i alfabetisk ordning.

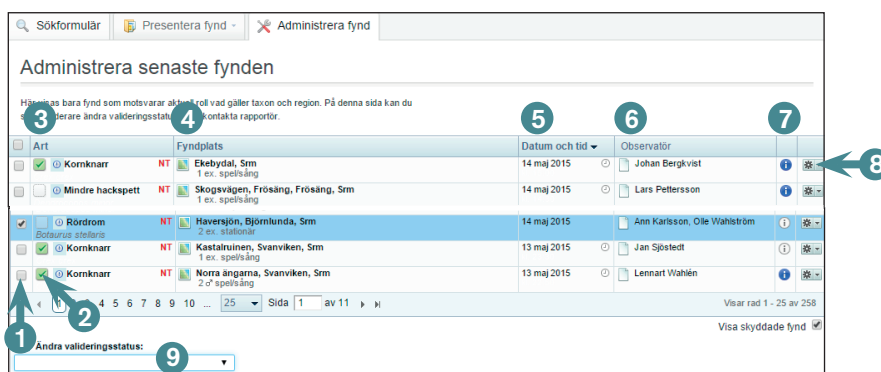
5. Datum och tid visar när fyndet gjordes. Kolumnen går att sortera.

6. Observatör visar vem som rapporterat och/eller observerat fyndet. Kolumnen går inte att sortera.

7. Om det finns en publik kommentar från rapportören i fyndet visas info-symbolen i blått eller rött.

8. Verktyg för att Visa detaljer, Ordna observatörer och Kontakta rapportör. Om du själv rapporterat in fyndet kan du även välja Ta bort.

9. I menyn Ändra valideringsstatus kan du sätta valideringsstatus för ett eller flera fynd.

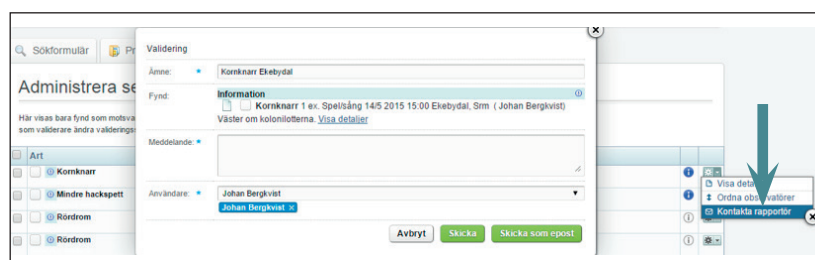

The screenshot shows a table titled 'Administrera senaste fynden'. It has columns for 'Art', 'Fyndplats', 'Datum och tid', and 'Observatör'. There are also icons for validation and details. Numbered callouts point to various elements: 1 points to the 'Art' column, 2 points to the validation status icon, 3 points to the 'Fyndplats' column, 4 points to the 'Datum och tid' column, 5 points to the 'Observatör' column, 6 points to the 'Observatör' column, 7 points to the 'Observatör' column, 8 points to the 'Observatör' column, and 9 points to the 'Ändra valideringsstatus' dropdown menu.

Art	Fyndplats	Datum och tid	Observatör
Kornknarr	Ekebydal, Srm	14 maj 2015	Johan Bergkvist
Mindre hackspett	Skogsvägen, Frösäng, Frösäng, Srm	14 maj 2015	Lars Pettersson
Rördrom	Havarsjön, Björnlunda, Srm	14 maj 2015	Ann Karlsson, Ole Wahlström
Kornknarr	Kastalruinen, Svanviken, Srm	13 maj 2015	Jan Sjöstedt
Kornknarr	Norra ängarna, Svanviken, Srm	13 maj 2015	Lennart Wahlén

Kontakta rapportör

Via alternativet *Kontakta rapportör* kan du skicka meddelanden eller e-post till den som rapporterat ett fynd. I meddelandet finns automatiskt information om själva fyndet. Ämnesrubriken får automatiskt en text "En fråga om ett av dina rapporterade fynd" som går att ändra.

The screenshot shows the 'Kontakta rapportör' form. It includes fields for 'Ämne' (Subject), 'Fynd' (Find), 'Meddelande' (Message), and 'Användare' (User). There are buttons for 'Avbryt' (Cancel), 'Skicka' (Send), and 'Skicka som epost' (Send as email). A dropdown menu is visible on the right side of the form.

Andras valideringsmeddelanden

Via *Andras valideringsmeddelanden* går det att se vilka fynd som validerats och följa aktuella konversationer med rapportörer som gjorts inom Rrk. Det går också att skicka ett Nytt meddelanden utan koppling till ett specifikt fynd till de användare som har Rrk-medlemmen i sin lista över medobservatörer.

Inkorg		
Här visas de meddelandetrådar som andra validerare har startat.		
Inkorg	Nytt meddelande	Skickade meddelanden
Meddelande	Mottaget	Användare
 Valideringsstatus för detta fynd har ändrats. Småspov 1 ex. Rastande 9/5 2015 17:00-17:30 Västerviken Tullgarn, Trosa, Tullgarnområdet, Srm (Göran Andersson)	fr 2015-05-15 14:13	Per Flodin (Flen)
 Kornknarr Ekebydal Kornknarr 1 ex. Spetslång 14/5 2015 15:00 Ekebydal, Srm (Johan Bergkvist)	fr 2015-05-15 14:00	Per Flodin (Flen)
 Valideringsstatus för detta fynd har ändrats. Brun kämhök 1 Adult ♀ 5/8 2014 17:00-17:10 Rödromstornet, Sörfjärden, Mälaren, Srm (Kristoffer Alp)	fr 2015-05-15 09:38	Per Flodin (Flen)

Behandla och bedöm fynd

Fyndadministrationen i Artportalen där fynden valideras och behandlas, för att slutligen resultera i en text till årsrapport utgår från Artlistan. Verktöget är uppdelat på fyra flikar: Artlista, Behandla och bedöm fynd, Fyndtext och Årstext.

1. I *Artlista* visas artlistan bestående av alla arter som rapporterats under ett år. Denna lista går att filtrera om via menyer.

ADMINISTRERA FYND I SÖDERMANLAND					
Gavia 2014					
1 Artlista 2 Behandla och bedöm fynd 3 Fyndtext 4 Årstext					
Filtrera: År: 2014 Textstatus: Skribent: Anmärkningsvärda: Visa alla Sök artnamn:					
Artnamn	Fynd	Status för validering	Skribent	Uppdaterad	
Gavia	3		 Hågo	2015-02-01	
Storlom Gavia arctica	1399		 Hågo	2015-02-28	
Smålom Gavia stellata	72		 Hågo	2015-02-26	
Vitnåbbad Islom Gavia adamsii	1		 Hågo	2015-02-01	
Ob. små-storlom Gavia stellata/arctica	4		 Hågo	2015-02-01	
Storskarv Phalacrocorax carbo	1137		 Hågo	2015-02-04	

2. *Behandla och bedöm fynd* visar en karta över rapportområdet där fynden av den art man valt i Artlista visas. Vilka fynd som visas beror på inställningar i övriga filter. Via *Behandla och bedöm* skapas bedömningsfynd, sammanställningar och korrektionsfynd samt administrerar valideringsstatus.
3. I *Fyndtext* väljs vilka fynd som ska publiceras, hur de ska visas och skriver in fyndtext till årsrapporten. Här visas även kommentarer från tidigare år.
4. Via *Årstext* presenteras resultatet av det som skrivits in i fyndtext och de fynd man valt ut.

Artlista

1. Filter för vilket År som ska visas.
2. Via *Textstatus* filtreras Artlistan utifrån deras status. Alternativen är: *Ej påbörjad*, *Skrivs ej detta år (fynd finns)*, *Påbörjad*, *Klar för granskning*, *Färdig för publicering* och *Publicerad*.
3. Ansvarig skribent filtreras via *Skribent*.
4. I filtret *Anmärkningsvärda* visas i utgångsläget alla fynd av respektive art. Väljs *Visa endast anmärkningsvärda fynd* visas endast de fynd som omfattas av rapportmallen. För att se de fynd som i sin fyndstatus har en regel som ger en varning väljer man alternativet *Visa endast anmärkningsvärda fynd med varning*.

5. För att söka en viss art i listan välj i *Sök artnamn*.

6. Vid klick på *Artnamn* i listan visas en karta där de utvalda fynden visas (se vidare på sid. 14 punkt 5).

7. *Fynd* visar hur många fynd det finns av arten beroende på valt filter.

8. I *Status för validering* visas status för fynden med olika färger. När markören förs över de olika fälten visas vilken status fynden har och hur många de är. Alternativen är: *Ej behandlade*, *Under behandling*, *Godkända* och *Underkända*.

9. *Skrivent* visar vilken Rrk-medlem som är ansvarig för arten. Vid klick på namnet öppnas *Fyndtext*.

10. *Uppdaterad* visar när arten senast administrerats.

ADMINISTRERA FYND I SÖDERMANLAND

Gavia 2014

Artlista Behandla och bedöm fynd Fyndtext Årstext

Filtrera: År: 2014 Textstatus: Skrivent: Anmärkningsvärda: Sök artnamn:

Artnamn	Fynd	Status för validering	Skrivent	Uppdaterad
Gavia	3		Hågg	2015-02-01
Storlom Gavia arctica	1399		Hågg	2015-02-28
Smålom Gavia stellata	72		Hågg	2015-02-26
Vitråbädd islom Gavia adamsii	1		Hågg	2015-02-01
Ob. små-storlom Gavia stellata/arctica	4		Hågg	2015-02-01
Storskarv Phalacrocorax carbo	1137		Hågg	2015-02-04

Behandla och bedöm fynd – Administrera fynd för årsrapport

Här följer ett exempel på ett sådant flöde för en art, dubbelbeckasin i Södermanlands rapportområde (våren) 2015. Momenten 1-9 och 13-21 är i princip desamma oberoende av hur fynden administreras i momenten 10-12.

1. Sök fram arten. (Det går också att ta fram arten bland sidorna nere till höger på sidan.)

2. Välj i menyn

Anmärkningsvärda vilka fynd som ska visas – via alla, visa endast anmärkningsvärda

(dvs. fynd i regionala rapportmallen) eller visa bara anmärkningsvärda fynd med varning (fynd som ska till eller är under behandling hos Rk).

3. Om Rrk förberett genom att ange vilken Rrk-medlem som ska vara *Skrivent* går det att begränsa artlistan till bara de arter som den enskilde Rrk-medlemmen (skribenten) har ansvar för.

4. Filter för *textstatus*. Här finns möjlighet att filtera på hur långt arbetet med texten har kommit.

ADMINISTRERA FYND I SÖDERMANLAND

Dubbelbeckasin 2015

Artlista Behandla och bedöm fynd Fyndtext Årstext

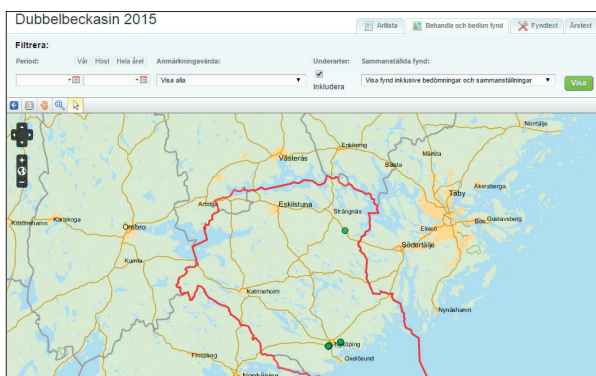
Filtrera: År: 2015 Textstatus: Skrivent: Anmärkningsvärda: Sök artnamn: dubbelbeckasin

Artnamn	Fynd	Status för validering
Dvärgbeckasin Lymnocyrtus minimus	17	
Dubbelbeckasin Scolopax bairdii	9	
Enkelbeckasin Gallinago gallinago	443	
Morkulla Scolopax rusticola	171	

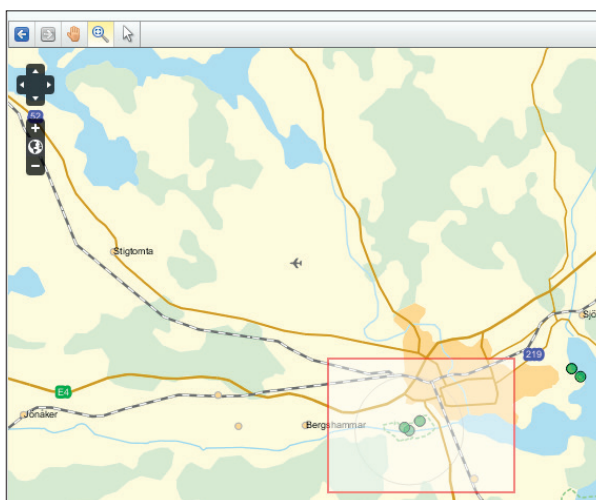
Sökningen begränsad inom artgrupp: Fåglar aktiv roll: Rrk Södermanland - Full behörighet

rapporter påbörjad

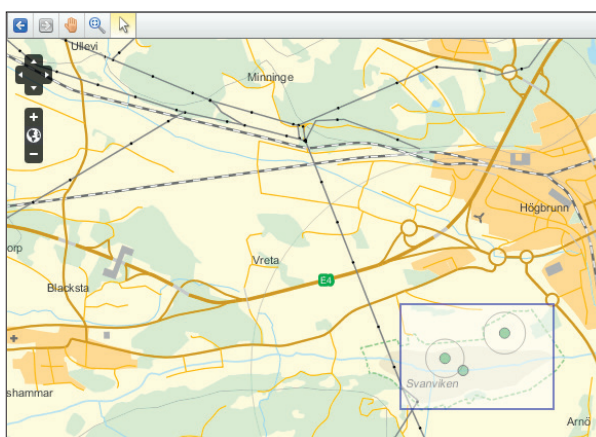
- En kartbild över rapportområdet öppnas i fliken *Behandla och bedöm fynd*. Fynden som omfattas av de filter som är aktiva visas i kartan.

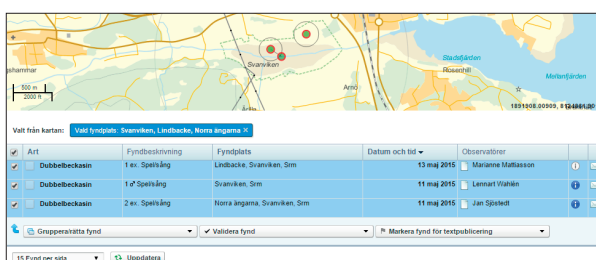
- Zooma in i kartbilden med hjälp av förstoringsglaset för att se de fynd som ska valideras/behandlas.

- Välj markeringsverktyget (pilen) för att välja fynd. För att välja fynd går det att klicka på fynden ett och ett eller att rita en rektangel som rymmer de fynd som ska väljas.

- De valda (aktiverade) fynden visas med röd kontur runt fyndplatsen. De visas dessutom i en tabell under kartbilden. Markera i kryssruta för att kunna validera/bearbeta fynden.

9. Välj den valideringsstatus fynden ska ha i menyn Validera fynd. Valideringsstatus presenteras på sid 21-22.

Valt från kartan: **Väld fyndplats: Svanviken, Lindbacke, Norra ängarna**

✓	Art	Fyndbeskrivning	Fyndplats
✓	☐ Dubbelbeckasin	1 ex. Spelsång	Lindbacke, Svanviken, Srm
✓	☐ Dubbelbeckasin	1 o ^r Spelsång	Svanviken, Srm
✓	☐ Dubbelbeckasin	2 ex. Spelsång	Norra ängarna, Svanviken, Srm

Gruppera/rätta fynd

15 Fynd per sida

Om Artportalen
Kontakt & Support
Användarvillkor

Samarbets
Sveriges Bo
Svenska Bo
Sveriges My

9

- ☐ Ovaliderad
- ☒ Dokumentation efterfrågas
- ☒ Behöver inte valideras
- ☒ Rapport ska skrivas (för Rrk)
- ☒ Underkänd
- ☒ Godkänd baserat på observatörens uppgifter
- ☒ Godkänd. Belägg granskat av validerare.
- ☒ Godkänd. Foto (eller ljud) granskat av validerare
- ☒ Godkänd baserat på raritetsblankett
- ☒ Godkänd baserat på determinatörs verifiering

10. Skapa ersättningsfynd genom att välja lämpligt alternativ i menyn *Gruppera/rätta fynd*. I exemplet används alternativet *Slå ihop fynd av samma individer*. De olika alternativen presenteras på sid 22-23.

Valt från kartan: Vald fyndplats: Svanviken, Lindbacke, Norra ängarna ✕

☒	Art	Fyndbeskrivning	Fyndplats
☒	☒ Dubbelbeckasin	1 ex. Spel/sång	Lindbacke, Svanviken
☒	☒ Dubbelbeckasin	1 ♂ Spel/sång	Svanviken, Svanviken
☒	☒ Dubbelbeckasin	2 ex. Spel/sång	Norra ängarna

15

Gruppera/rätta fynd 10

- ☐ Slå ihop fynd av samma individer
- ☐ Bedöm totalt antal
- ☐ Bedöm högsta antal
- ☐ Sammanställ flock
- ☐ Sammanställ häckning
- ☐ Samma individ på flera fyndplatser
- ☐ Korrigera fynduppgift

HANTERA SAMMANSTÄLLDA FYND

☒ Validera fynd

☒ Ändra

☒ Ta bort

11. I fönstret som öppnas visas överst en sammanställning av fyndegenskaperna i de ingående/valda fynden. Om någon information i fynden om fyndplats, artnamn, kön, ålder/stadium eller aktivitet skiljer sig åt markeras rutan och rubriken blir röd. Datumperiod och högsta antal sätts automatiskt. Rrk bli redigeringsansvarigt för bedömningsfyndet. Fyndet kommer inte att visas vid vanliga sökningar i Artportalen, om inte så begärs.

Nytt gruppfynd - 3 utvalda fynd

Här visas en sammanställning av fyndegenskaper. Notera att fyndegenskaper med värden som skiljer sig åt mellan olika fynd är markerade med rött och bör kontrolleras innan sammanställning sker på att det grupperade fyndet inte blir felaktigt.

Fyndplats Sydvallen Lindbäcke Norra Jägarväg	Arnsamn Dubbelbeckasin	Kön Ej angiven Hane
1 fynd 1 fynd 1 fynd	3 fynd	2 fynd 1 fynd

Ålder/stadium
 Ej angiven

Aktivitet
 Spetsning

3 fynd

Fyndegenskaper *

Artnamn: **Dubbelbeckasin**

Startdatum: **2015-05-11**

Slutdatum: **2015-05-13**

Antal: **2**

Ålders/stadium: **Spetsning**

Kommentar:

Definieringsmetod:

Döpa (m):

Höjd (m o.h.):

Fyndplats *

Fyndplatsen för enstärkt/fyndigt kan anges på två olika sätt:

- Välj en fördefinierad befäst/fyndplats
- Skriv in en ny fyndplats med utvald målplats/koordinat från de markerade fynderna

Välj en existerande publik fyndplats

Ny fyndplats

Logg in:

Registrera:

Observera *

Välj observerat genom att klicka på namnet i fyllrutan nedan.

☐ Ange att det finns flera observatörer

Avbryt

Spela

12. Till höger finns fältet *Fyndplats*. I exemplet finns två sätt att ange fyndplats/lokal. Antingen väljs en existerande fyndplats i en meny som visar publika fyndplatser i närområdet eller så kan en ny fyndplats skapas, utifrån en uträknad mittkoordinat från de markerade/ingående fynden. För att skapa ny fyndplats, ange lokalnamn och noggrannhet. I exemplet väljs en existerande fyndplats.

Fyndplats *

Fyndplatsen för ersättningsfyndet kan anges på två olika sätt:

- Välj en förelägen befintlig fyndplats
- Skapa en ny fyndplats med uträknad mittpunktskoordinat från de markerade fynden

Välj en existerande publik fyndplats

Norra ängarna (490m) ▼

Ny fyndplats

Lokalnamn:

Noggrannhet:

13. Välj vilka observatörer som ska visas i fyndtexten i årsboken genom att klicka på observatörernas namn nere i tabellen. De flyttas då upp som observatörer på bedömningsfyndet. Markera i rutan före namnet om upptäckare ska anges. Om rutan *Ange att det finns flera observatörer* markeras visas "m.fl." efter namnen i fyndtexten. För att ändra ordningsföljden på observatörer peka och håll ner musknappen och dra namnet upp eller ner i listan. Vid klick på rött X tas observatören bort.

Observatörer *

Välj observatörer genom att klicka på namnet i fyndtabellen nedan.

☒ Jan Sjöstedt ✕

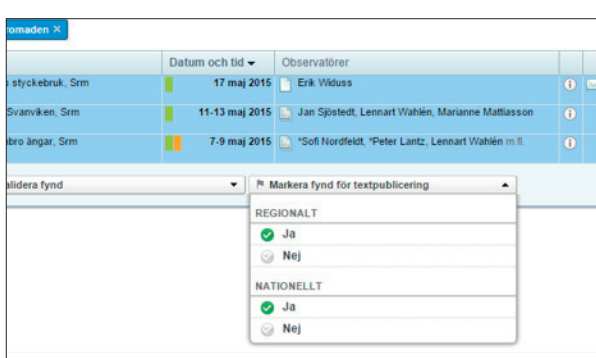
☒ Lennart Wahlén ✕

☐ Ange att det finns flera observatörer

Avbryt Spara

Datum och tid ▼	Observatörer		
13 maj 2015 kl. 21:30-23:00	Marianne Mattiasson	i	e
11 maj 2015	Lennart Wahlén	i	e
11 maj 2015	Jan Sjöstedt	i	e

14. I *Markera fynd för textpublicering* väljs om fyndet ska publiceras Regionalt och/eller Nationellt. Markera ett eller flera fynd och klicka på Ja för att ange om fyndet ska publiceras regionalt eller nationellt. När valet gjorts visas grön markering i datumfältet för regional publicering och orange för publicering nationellt. Att redan här markera vilka fynd som ska publiceras förenklar i nästa steg när fynden ska filtreras fram för *Fyndtext*.

omaden ✕

	Datum och tid ▼	Observatörer		
Styckebruk, Srm	17 maj 2015	Erk Widuss	i	e
Svanviken, Srm	11-13 maj 2015	Jan Sjöstedt, Lennart Wahlén, Marianne Mattiasson	i	e
Bro ängar, Srm	7-9 maj 2015	*Sof Nordfeldt, *Peter Lantz, Lennart Wahlén m.fl.	i	e

Skiljare fynd ▼ Markera fynd för textpublicering

REGIONALT

☒ Ja

☐ Nej

NATIONELLT

☒ Ja

☐ Nej

15. Växla till flik *Fyndtext* (presentation av Fyndtextfönstret på sid XX). Välj i menyerna vilka fynd som ska visas och hur det ska presenteras.

16. Klicka på knapp *Visa fyndtexter*.

17. De utvalda fynden visas. Markera och klistra in fynden i fältet *Skriv årstext här*. I detta fält skrivs kommentar och analys av fynden in.

18. *Tidigare års kommentarer och fynd* visas till höger.

19. Ange vem som är *Skribent* för denna art och status för texten.

20. Spara.

21. I fliken *Årstext* visas det samlade resultatet av alla fyndtexter. Det går även att sortera på Textstatus och Skribent.

Skapa ny lokal på sammanställnings- eller bedömningsfynd

En ny möjlighet som tillkommit vid administration av flera fynd som ska slås samman är att skapa en ny lokal på en mittkoordinat som räknas ut från de valda fynden.

1. Välj vilka fynd som ska bedömas/sammanställas och ett alternativ i *Gruppera/rätta fynd*.
2. I Fyndplats i gruppfyndet som öppnas finns rubriken *Ny fyndplats*. Där skrivs ett Lokalnamn in samt en Noggrannhet för den nya fyndplatsen. Den fyndplats som skapas blir unik (privat). Andra användare än Rrk inte kan rapportera på den. Fyndplatsen går att redigera och göra allmän via Administrera lokaler (Sid. XX).

Skapa bedömningsfynd

En ny möjlighet för Rrk är att skapa så kallade bedömningsfynd. De är främst till för publicering i årstexten. Skapandet av bedömningsfynden kan även vara till hjälp i Rrk:s analys av årets fynd. I exemplet på sid xx nr 10 skapades ersättningsfynd. Följande exempel visar hur ett bedömningsfynd skapas för totalantalet fynd av spelande rördrom i en kommun i Södermanlands rapportområde 2001.

1. Välj och markera de fynd som rapporterats från en kommun som ska vara med i bedömningen.
2. I *Gruppera/rätta fynd* väljs alternativet *Bedöm totalt antal*.

3. Ett nytt fönster *Nytt gruppfynd* öppnas där en sammanställning av fyndegenskaper visas. Det går att ändra i Fyndegenskaper och att ange Fyndplats.
4. På *Bedömningsfynd* finns alternativet att sätta ett geografiskt område som fyndplats för det samlade fyndet. Bland alternativen finns t.ex. kommun, rapportområde, län landskap, landsdel m.fl. Väljs kommun kommer bedömningsfyndet att vara ett samlat fynd som visar Rrk:s bedömning av antalet spelande rördrommar i vald kommun aktuellt år.

Blankettarkiv

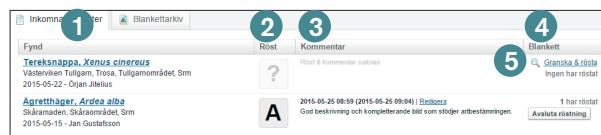
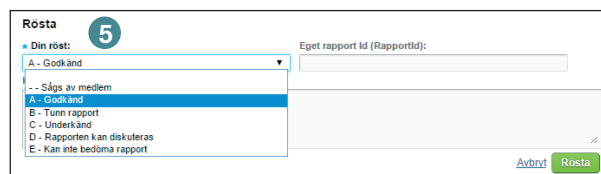
I Blankettarkiv lagras alla behandlade raritetsrapporter. De listas i datumordning. Funktionalitet för att söka i blankettarkivet kommer. Alla blanketter från Svalan har överfört och lagras nu i Artportalen. Eventuella kommentarer från Rrk:s samlade bedömning visas och fyndet går att öppna för ny granskning via *Granska*.

Granska blanketter

Funktionen för att granska *Inkomna rapporter* (raritetsblanketter) och *Blankettarkiv* fungerar i stort sätt på samma sätt som tidigare i Svalan. Principen är att varje Rrk-medlem gör en självständig granskning och bedömning av varje rapport och har möjlighet att skriva en kommentar. När samtliga inom Rrk som granskar rapporter har röstat görs en sammanvägd bedömning av fyndet. Fyndet får sedan sin slutliga status av Rrk eller skickas vidare till Raritetskommittén (Rk), om det är en Rk-art.

Enskild Rrk-medlems bedömning av rapport

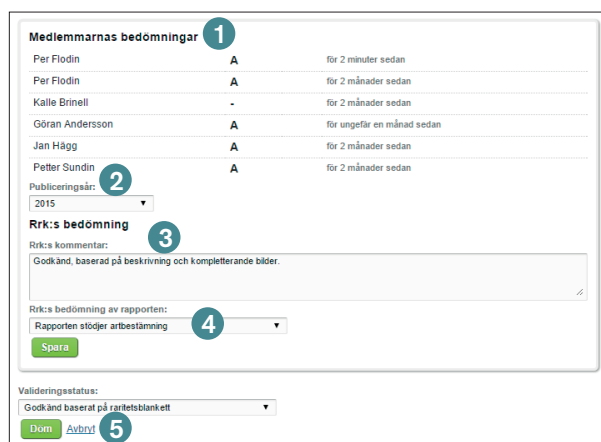
1. I första kolumnen står det vilket *Fynd* rapporten avser.
2. Den *Röst* eller bedömning som den inloggade Rrk-medlemmen gett om fyndet.
3. I *Kommentar* visas datum om tid för när bedömningen av fyndet gjordes. Inom parentes visas senaste ändringsdatum. Rrk-medlemmen kan ändra bedömning fram till röstningen avslutas.
4. Status för hur många Rrk-medlemmar som har röstat visas i *Blankett*. När den samlade bedömningen ska göras av Rrk avslutas röstningen.
5. Klicka på *Granska och rösta* för att se raritetsrapporten och eventuel bif. dokumentation. Längst ner på sidan finns ett fält *Rösta*. Där avger Rrk-medlemmen sin röst och möjlighet till kommentar finns.
6. För att avsluta röstningen tryck på knappen *Avsluta röstning*.
7. Klicka på *Granska och bedöm* i Blankettkolumnen för att göra den samlade bedömningen.

Samlad Rrk-bedömning av rapport

1. Först visas en tabell med Rrk *Medlemmarnas bedömningar*.
2. Rrk kan välja *Publiceringsår* för fyndet.
3. *Rrk:s kommentar* är ett fritextfält där en samlad kommentar skrivs in.
4. I *Rrk:s bedömning* av rapporten finns ett antal alternativ för Rrk att sammanfatta/rubricera slutbedömningen. Detta är inte detsamma som valideringsstatus. Välj ett alternativ, de är desamma som i Svalan. Spara.
5. För att avsluta ange *Valideringsstatus*. Om det är en art där Rrk sätter slutlig bedömning finns alternativen: Underkänd, Godkänd baserat på raritetsblankett eller Ej möjlig att validera. Döm eller avbryt.

6. Om fyndet ska vidare till Rk, skriver Rrk en kommentar och väljer *Skicka till Rk*. Eller *Arkiverar* rapporten om den av någon skäl inte behöver skickas vidare.

Medlemmarnas bedömningar
Lena Andersson D för 6 dagar sedan
Rrk:s bedömning
Rrk:s kommentar:

Spara

Skicka till Rk Arkivera Avbryt

Validera fynd

I Artportalen är antalet alternativ för Valideringsstatus som kan sättas på ett fynd något färre än tidigare i Svalan. Slutligt bedömda fynd, dvs. de fynd som antingen godkänts eller underkänts blir tillsvidare låsta för ändring för den som har redigeringsansvar för fynden. För att det ska gå att ändra i ett godkänt/underkänt fynd måste det dömas om av Validerare till "Ovaliderat" eller "Dokumentation efterfrågas". Skälet till det är att fynd som validerats och eventuellt har publicerats i en årsrapport inte ska kunna ändras eller tas bort, utan validerarens kännedom. Med denna lösning blir det möjligt att införa rättelser i kommande årsrapporter om ändringen av fynd påverkar tidigare analys. Alternativen för Rrk att sätta Valideringsstatus är följande.

✓ Validera fynd	
	Ovaliderad
	Dokumentation efterfrågas
	Behöver inte valideras
	Rapport ska skrivas (för Rrk)
	Underkänd
	Godkänd baserat på observatörens uppgifter
	Godkänd. Belägg granskat av validerare.
	Godkänd. Foto (eller ljud) granskat av validerare
	Godkänd baserat på raritetsblankett
	Godkänd baserat på determinatörs verifiering
	Ej möjlig att validera

Ovaliderad – Utgångsläget för alla fynd som rapporteras in. Undantaget är fynd av arter med krav på beskrivning på raritetsblankett.

Dokumentation efterfrågas – Används när valideraren har skrivit ett meddelande med frågor angående fyndet till rapportören. Gäller även när rapportören har svarat valideraren. Genom att använda denna valideringsklass kan valideraren få fram en lista på fynd där dialog pågår.

Behöver inte valideras – Denna klass är ett hjälpmedel för valideraren för att hålla reda på vilka fynd som är kontrollerade. Kan användas om Rrk har för avsikt att validera (sätta en valideringsstatus) samtliga fynd som faller inom rapportmallen. Denna status kan då t.ex. sättas på fynd som rapporterats med "artbestämning osäker" eller "Eftersökt, ej återfunnen". På så sätt markeras att fyndet kontrollerats av Rrk, men att det inte finns anledning eller underlag att varken godkänna eller underkänna fyndet.

Rapport ska skrivas (för Rrk) – Med denna valideringsklass kan valideraren sätta krav på skriftlig beskrivning på fynd som inte har regler i rapportmallen som gör detta automatiskt.

Underkänd – Används när valideraren gör bedömningen att artbestämningen utifrån tillgänglig information är fel. Innan denna klass används bör kontakt ske med rapportör där rapportör får begäran om kompletterande dokumentation eller beskrivning på raritetsblankett.

Godkänd baserat på rapportörens uppgifter – Används i alla de fall där valideraren gör bedömningen att bestämningen upplevs som fullständigt rimlig, baserat på de uppgifter som rapportören har angivit i fyndet (t.ex. art, plats, tid). Används i de fall när det inte finns ytterligare dokumentation i form av framförallt bilder (se nedan).

Godkänd. Belägg granskat av validerare – Används när valideraren själv kunnat övertyga sig om bestämningens riktighet, baserat på belägg. Detta är ovanligt vid validering av fågelfynd. Skulle teoretiskt kunna användas om validerare kan granska en infångad eller insamlad död fågel.

Godkänd. Foto (eller ljud) granskat av validerare – Används när valideraren bedömt artbestämningens riktighet, baserat på fotografi eller mediainspelning. Används inte när sådan dokumentation finns bifogad till en raritetsblankett, då används istället klassen "Godkänd baserat på raritetsblankett".

Godkänd baserat på raritetsblankett – Används när fyndet bedömts som godkänt efter granskning av inskickad raritetsblankett med tillhörande dokumentation.

Godkänd baserat på determinatörs verifiering – Används om någon utomstående person (utanför Rrk) kunnat granska dokumentation (bild/ljud) och därigenom kunnat verifiera bestämningen och garanterar denna inför validerare. Inte så vanligt förekommande inom validering av fåglar. Där det är vanligare att validerare (Rrk) själv önskar få ta del av dokumentation om sådan finns.

Ej möjlig att validera – Används när valideraren inte kan uttala sig om huruvida artbestämningen är riktig eller inte trots att efterfrågad dokumentation (bild/ljud) finns. Exempel är om ett fotografi inte visar de karaktärer som är nödvändiga för säker artbestämning eller om en ljudinspelning är av så dålig kvalitet att säker artbestämning inte är möjlig, men inte kan uteslutas. Om det är osannolikt att artbestämningen är korrekt bör denna klass inte användas, då ska istället "Ej godkänd" användas.

Gruppera/rätta fynd

Rrk har ett antal alternativ för att administrera fynd i Artportalen. Möjligheterna är ett stöd för Rrk i arbetet med analys och publicering i årsrapport, men kan också användas för att göra fyndbilden tydligare utåt för användarna genom att ordna/gruppera fynd som Rrk bedömer avser samma individ(-er). Alternativen kan samlas i rubrikerna ersättningsfynd, bedömningsfynd, sammanställningar och korrektionsfynd. Det sätt på vilket resultatet visas för andra användare varierar beroende på alternativet som väljs. Ersättningsfynd och korrektionsfynd ersätter originalfynden i Artportalen. Detsamma gäller för Sammanställningar av flock och häckningar. Bedömningsfynd visas däremot endast om så begärs. Inget alternativ påverkar originalfynden.

Slå ihop fynd av samma individer – Skapar ett nytt, s.k. "ersättningsfynd" som är en bedömning av vilka observationer som avser samma individ(-er), vid samma tillfälle (under en period) och på samma plats/område. Vid sökningar kommer ersättningsfyndet att visas och inte de ingående fynden. De ingående fynden kan ses via Detaljerad fyndinformation >> Ingående fynd. I rapportörens Fältdagbok visas alltid det egna fyndet.

Bedöm totalt antal – Används när Rrk till fågelrapporten vill göra en bedömning av totalantalet individer som ett antal observationer gäller. Kan göras över ett större område (t.ex. kommun) och över längre tidsperioder. Vid vanliga visningar kommer bedömningsfyndet inte att dölja de ingående fynden. Bedömningsfynd visas bara när användare begär detta vid filtrering på "bedömningar och sammanställningar" i fyndegenskapen *Sammanställda fynd*.

Bedöm högsta antal – Alternativet för att skapa en bedömning av det högsta antalet individer som setts på en plats eller ett geografiskt område under en viss tidsperiod. Vid vanliga visningar kommer bedömningen inte att dölja de ingående fynden. Bedömningsfynd visas bara när användare begär detta vid filtrering på "bedömningar och sammanställningar" i fyndegenskapen *Sammanställda fynd*.

Sammanställ flock – Sammanställ flera fynd till en flock eller familjegrupp. Sammanställningen av t.ex. olika individer baserat på kön och/eller ålder presenteras inom parentes vid visningar. Vid sökningar kommer det sammanställda fyndet att visas istället för de ingående fynden.

Sammanställ häckning – Grupperar flera fynd till en häckning. Sammanställningen visar häckningsutfallet inom parentes vid visningar. Det sammanställda fyndet kommer att visas vid visningar och inte de ingående fynden.

Samma individ på flera fyndplatser – Skapar ett fynd avsett för publicering och dokumentation där man gör bedömningen att samma individ(-er) rört sig mellan flera platser på stort avstånd. Vid vanliga visningar kommer det sammanställda fyndet inte att dölja de ingående fynden. Fyndet kommer bara att visas när man ber om det.

Korrigerera fynduppgift – Om fyndet är av betydelse men är fel i någon väsentlig del och kontakt med rapportören inte går att uppnå (eller många rapportörer gjort samma fel), så kan man göra ett korrigeringsfynd. Det är ett nytt fynd som ersätter originalfyndet och det visas istället för originalfyndet. Originalfyndet blir underkänt för att den felaktiga fynduppgiften inte skall ingå i statistik och listor.

Artportalen drivs i Sverige av ArtDatabanken SLU och i Norge av Artsdatabanken, i samarbete med Artportalsrådet och dess medlemmar.

Handledningen har tagits fram av Per Flodin Länsstyrelsen i Södermanlands län.

Grafisk form: Ingrid Nordqvist Johansson ArtDatabanken SLU.

© ArtDatabanken SLU, Uppsala 2015